

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Cuvântul unui sociolog...

(il) Intre mulțimea de chestiuni nerezolvite, între multele rane deschise, din cari sângerează de atâta vreme țara noastră, cea mai vitreg tratată a fost și este, de sigur, așa numita „chestiune valahă”. Politicieni maghiari de toate categoriile se trudesesc să o reducă cel puțin la — neexistență. Gazetărași ovrei o învrednicesc din când în când de atenția lor năroadă numai în vederea vreunui mandat, ce s'ar putea câștiga în cutare cerc românesc. S'a mai auzit câteodată și glasul pretențios al unor scriitori de ocazie, cari, și acestia, în loc de a da o lămurire obiectivă și sigură, au încurcat, au chinuit și mai mult această chestiune, sucită și răsucită atâta vreme înzadar...

Intre acești din urmă trebuie socotit și Dr. Farkas (Wolfner) Pál, care a scos și în broșură separată („Az oláh kérdésről”) articolele sale apărute pe la începutul acestui an în ziarul budapestan „Az Ujság”.

Presa românească s'a oprit atunci pe un moment asupra acestor articole, arătând, cât de subredă este baza de informație obiectivă și de cugetare logică, din care pornesc ele. În presa maghiară însă autorul începuse a trece drept specialist în această, pentru dânsul de sigur rentabilă chestie.

Abia acum au întimpinat excursiunile sale economico-politice, și din parte ungurească, o critică obiectivă, dreaptă și meritată.

În cel mai proaspăt număr al revistei de sociologie „Huszadik Század” cetim din peana excelențului ei redactor Jászai Oszkár următoarea recenziune (pe care credem folositor a o da în traducere românească, fiindcă atinge problema din mai multe puncte de vedere) asupra broșurei lui Farkas-Wolfner:

„Chestiunea naționalităților a devenit în timpul din urmă obiectul

unor preocupățiuni intensive și se sporește mereu numărul celor care se îndeletnicesc cu ea. Aceasta era și natural.

Cu cât necesitatea socială reclamă mai puternic rezolvirea unei chestiuni: cu atât mai mult se îndreaptă spre dânsa atenția scriitorilor și a cetitorilor. Așa s'a întâmplat cu socialismul și nici cu chestiunea de naționalități nu va fi altfel. Căci Farkas Pál greșește enorm, dacă crede, că chestiunea valahă e opera „agitatorilor fără suflet”. Iți vine să te minunezi, văzând, că un om, căruia îi place să privească faptele din punctul de vedere al materialismului istoric, caută motivele acestei mari mișcări sociale tocmai în ceea ce căuta și presa agrară-feudală-clericală cauzele socialismului. Iosif Eötvös nu era marxist și cu toate acestea disprețuia adânc pe cei care vedeau în chestiunea de naționalități — atât la noi, cât și în străinătate — numai unelțirile câtorva ambițioși sau doritori de a pescui în tulbure.

Chestiunea de naționalități, tocmai ca și socialismul, este o mișcare de caracter universal-istoric, care răsare din anume condițiuni istorice și cauze economice-politice. E deci o stupiditate a căuta motivul principal al acestei chestiuni în interesul egoist al conducătorilor. Pânea, interesul egoist, mandatul, banca, gheșeftul sunt tot atâtea motive, cari se găsesc în orice mișcare istorică-universală, oricât de sfântă și nobilă ar fi. Dar datorința sociologilor ar fi să știe face deosebire între îmulzeala oamenilor mărunți și flămânzi și între curentele mari, de care se acată ei. Și dacă chestiunea polonă, cehă, ruteană, greacă, armeană, irlandeză, finică etc. nu e opera câtorva panamiști — doar și acolo se găsesc destui diregători de bancă și jefuitori de mandat — pentru ce ar fi aceasta numai chestiunea română, slovacă sau croată?

Nu zic, că Farkas Pál, — când a

călăuzit pe vestitul său amic englez în ținuturile românești — a văzut greșit toate lucrurile, dar afirm hotărât, că a observat numai o parte — și poate nu tocmai cea mai însemnată — din realitatea lucrurilor. Farkas Pál a observat multe din câte poate observa un vizitator european în ținuturile naționalităților. Dar a observat numai astfel de lucruri, cari se pot scrie azi într'o gazetă de opoziție gentry-maghiară. Așa d. p. dânsul descrie în colorii strigătoare tipul avocatului român pungaș și al bancherului cămătar, dar uită că amândouă aceste tipuri înfloresc deopotrivă și în ținuturile ungurești curate. Din contră n'are nici un cuvânt despre administrația asiatică, despre alegerile brutale desgustătoare, când d. p. față de un ziarist domestic al coaliției a trebuit trântit cu orice preț un valoros, cult și desinteresat conducător român (aluzie la a 2-a alegere dela Bocșa!) sau despre instrucția populară îngrozitoare, care nu e capabilă nici să maghiarizeze, nici să instrueze, sau în sfârșit despre multe alte lucruri, pe cari nu le poate spune azi în Ungaria nime..., dacă vrea să treacă de bărbat distins și bun patriot.

Tot asemenea e foarte surprinzător, că Farkas Pál în a sa mare și teimică (?) călătorie de studii — spre uimirea amicului său englez — n'a auzit nimic despre chestiunea pământului. Eu, din contră, nici într'o excursie de abia câteva zile n'am putut vorbi cu un singur Român, care să nu se fi plâns de insuficiența pământului și a locurilor de pășune. Pot să afirm cu siguranță, că pământul este centrul de cristalizare a vieții sufletești, pentru țăranul român întocmai ca și pentru cel maghiar. Pas de pas am auzit vaiete triste și dureroase, ofțări de resignare sau isbucniri împotriva acelu „drept inzorzonat”, care amăgește și încurcă rău pe bietul om sărac — și împotriva nedreptei politice de colonizare. Dar

n'am auzit nimic despre acea ură aprinsă în contra Maghiarilor și n'am văzut nimic din acel dacoromânism periculos, cu care șovinismul speculant sperie pe Maghiari.

Intr'adevăr mizeriile economice și culturale sunt cauza neliniștei între naționalități. Aci are dreptate Farkas Pál. Dar n'are dreptate, când afirmă, că această mizerie economică și culturală o provoacă inteligența naționalităților, care trăește din agitație. Această inteligență — compusă aproape numai din preoți și lataineri — fiind ea însăși o clasă asuprită, este avisată în mod necesar la o politică democratică. Și pătura mijlocie a Maghiarilor a fost democrată, când și-a purtat răboiul de clasă în contra magnaților și clericalilor, deci în contra reprezentanților Austriei. Românul eschis din dregătoriile comitatului și ale statului, isgonit din viața socială și economică maghiară, nu poate fi decât democrat, pentru că numai în puterile democrației își poate pune nădejdea emancipării proprii. Aceasta nu e un merit al lui; dar nici mai păcătos nu e decât un demagog 48 ist sau un Maghiar-director de bancă, care trăește de pe spinarea poporului. Dacă bărbății de stat, cari au ruinat pe Săcui, pot fi Maghiari șoviniști din convingere, pentru că n'ar putea fi tot atât de convins șovinist avocatul sau bancherul român, care își jefuește poporul?

Ar trebui să învățăm și noi odată a face deosebire între ideologiile psihologiei colective și între sabloanele psihologiei individuale!

Și mai presus de toate să recunoaștem, că chestiunea de naționalități mai are încă un mare plus, care primează interesele economice și pe cele de clasă. Acest plus se numește: cultură, literatură, obiceiuri și artă națională.

Și dacă plusul acesta umple cele mai strălucitoare pagini ale regenerării noastre, să avem cel pu-

FOIȘOARĂ.

Portul românesc.

Cuvântare rostită la nedeia din 21 Iuliu 1907 ținută în Brad.

De Ioan German.

(Urmare).

Portul românesc nu numai că e frumos, dar e și igienic, adică priincios sănătății omului, este astfel întocmit, încât corpul se poate desvolta liber în el. Priviți numai la cămeșă femeii române! Priviți la celelalte bucăți de îmbrăcăminte cum se potrivesc unele cu altele.

Forma cămeșii e acomodată femeii ce o poartă, e destul de largă, mânecile sunt largi, bine încrețite cu pumnași la partea dinspre palmă, poalele largi, strânse la mijloc; crătința precum și șurțul din lână sunt încinse la mijloc cu cingătoare ori brăul de lână. Iia, cămeșă albă ca neaua se poate vedea și o poate flutura vântul, iar pe deasupra vine pieptarul de piele ori din altă materie frumos chindisit. Cămeșă, atât bărbătească, cât și femeiască se face din pânză albă ca neaua,

din cânepă, în ori bumbac. Și tocmai împrejurarea, că cămeșă se face numai din pânză albă, silește pe femeia română ca pururea să o țină curată, iar această curățenie este parte priincioasă sănătății. Uită-te la cămeșă unei femei române la vestmintele ei s'au a familiei ei și vei ști dacă e leneșă sau harnică. Uită-te cum îi sunt hainele din casă și de pe pat și ușor vei judeca ce muiere se învârte în casă.

Feciorii strigă în joc:

Lele, iie nelăută,
Nu te iau să-mi dai o sută.
Lelea albă, iia albă,
Căți o văd, toți o întreabă.
Lelea cu iia smolită
Pare că-i îmbătrânită
Nime la ea nu s'a uită.

Pe lângă aceste trebuie să însemnăm, că portul românesc e foarte trainic. O crătință de lână, un șurț, covoarele, măsărițele și altele țin ani de rând și rămân tot frumoase și prin aceasta să cruță o mulțime de parale. Un pieptar de piele, sau un cojoc dat ca zestre unei fete îl păstrează până la adânci bătrânețe.

Portul românesc fiindcă și-l pregătește femeia română aproape întreg cu

mănuile ei este și mai leme, în asemănare cu hainele ce și le cumpără de prin bolte, de pe la slovaci din șatre, fiindcă și-l pregătește în ceasurile libere de peste an cu deosebire iarna și primăvara, când nu sunt cuprinse cu lucrul câmpului.

Țăranii și țărancele noastre avându-și portul lor frumos, atrăgător, trainic și ieftin, nu și-au făcut amestec cu străinii de alt neam. În sate amestecate cu Unguri ori Sași, țăranii nostri își au jocul lor, obiceiurile lor. În căsătorii cu neamuri străine nu s'au amestecat și nu le-a plăcut a se învâli cu cei de alt port. Astfel ne-am păstrat viața dela țară curat românească.

Știm toți prea bine, că chiar și azi țăranul român și toți ai căsii lui numai cu greu se lipesc și să încred în așa numiții „nădrăgari” chiar și atunci când și acestia sunt români curați, fie de țăran, de învățător ori preot. Și nu e lucru ușor a-ți câștiga încrederea țăranului.

Ani de rândul trebuie să muncești între popor, și pentru el, și să iei parte la bucuria și durerea lui.

O întrebare stă înainte, cum de femeia română în cele mai multe locuri și-a

păstrat portul și cum este ea în stare a pregăti lucruri atât de frumoase, de gândești că sunt scrise de nu știu ce mâni iscusite?

Înainte de anii 1848, Românii iobagi din Ardeal și Țara-Ungurească le era oprit prin lege a purta vestminte mai scumpe și cumpărate din târg. Legături cu străinii nu aveau. Pe la târguri nu putea umbla, nici țăranul, nici țărancă română; fiindcă erau robi domnului de pământ, grofului ori baronului.

Începând de cu primăvară până ce cădea neaua, țăranul și țărancă română făceau robote pe moșia stăpânului lor și numai după ce gătiau acolo își vedeau și de economia lor. Ba chiar și iarna femeile trebuiau să meargă la tors, la țesut, la scărmanat de pene în curtea domnească, apoi să ducă capete de vrăbii. Astfel femeia română când mai avea câte un cias liber trebuia ca să lucreze să-și îmbrace familia, să-și mai facă țesăturile de lipsă și pentru casă. De sine se înțelege, că în restimpul până la 1848 portul românesc era de tot simplu, precum simplu era și traiul Românului, era însă curat portul. Toate vestmintele, atât bărbătești,

țin atâta sentiment de echitate, ca să nu calificăm la ei de gheșeft simplu, ceea ce pentru noi a fost *glorie și renaștere*.

Războiul dintre naționalități e pretutindenea un războiu crâncen. Politica pacificării și a umanitarismului anevoe poate aci să-și deschidă o cale. Schimbarea opiniei publice naționale, după cerințele judecării sănătoase și după posibilitățile istorice, se face numai pe în-delete. Și nu așteptăm dela reprezentanții politicii maghiare domnești curajul moral de a veni într-o apărare a unui punct de vedere atât de nepopular. Dar dela mult trimbițata virtute domnească și dela cavalierismul lor am putea aștepta cel puțin, să nu învenineze armele de luptă, înjosind motivele din cari pornește îndemnul adversarilor... „*Huszidik Század*“. An. VIII. nr. 9 pg. 811—813.

Din Cernăuți.

Inmormântarea rectorului Dr. V. Găina.

Durerii Românilor bucovineni pentru pierderea unuia dintre cei mai luminați și mai credincioși fii ai bisericii și ai neamului lor, a profesorului și rectorului universitar Dr. Vasile Găina, i s'a dat vie expresie cu ocazia înmormântării rămășițelor pământești ale acestui mare bărbat, iubit de toți și regretat de toți. Inmormântarea s'a făcut luni, în 2 Septembrie n. Atât inteligența română și străină, cât și reprezentanți de ai poporului din toate păturile și părțile, apoi reprezentanții tuturor autorităților publice, au venit ca să fie de față la tristul act și să însoțească până la locul vecinic pe profesorul și rectorul universitar Dr. Vasile Găina.

Înainte de casa mortului se adunase cu mult înainte de orele fixate pentru înmormântare o mulțime mare de popor. Cu deosebire mare era numărul preoților veniți din provincie, pentru a da învățatului profesor onorul din urmă.

După săvârșirea celor bisericești, dela casa mortului, dela palatul național, cortegiul s'a pus în mișcare, mergând în frunte elevii dela internatul „Francisc Iosif“, creat anume pentru băieții români. A urmat apoi carul cu coroanele depuse pe sierul răposatului, corul internatului, corul teologilor, în urmă preoții slujitori, 16 la număr, în frunte cu I. P. S. Sa, Metropolitul Vladimir de Repta.

A urmat după aceștia carul mortuar, tras de șase cai, și împodobit asemenea cu numeroase coroane. În urma carului cu mortul venea întristată familia a decedatului, și apoi ceilalți cari veniseră să dea răposatului onorul din urmă. Dintre deputații e de amintit cea de țărani din comuna Mănăești, satul în care de-

cât și femeiești le pregătea femeia din lână ori pânză, iar încălțăminte era opincă cu păr nedubită și numai rar argăsită, cismele erau raritate, așa numiți călțuni ori șoale (nu cumva latinul solcae?), iar de păpuoi nu era nici vorbă. Pe cap se purta pălărie din păr de vită cu biartă lată. Încălțăminte în parte și pălăria numai se procurau din târg, apoi pieptarul și jocul.

După anii 1848 Românii devin liberi. Femeia română nu mai e legată de glie și de curtea stăpânului, nimic nu-i mai împiedecă mintea ca să-și facă hainele ale ei și ale familiei ei, așa dupăcum voește ea, dupăcum o taie capul și dupăcum o ajută starea materială a bărbatului.

Din an în an portul românesc a luat avânt, a devenit mai frumos, mai atrăgător, dar și mai scump, așa încât azi sunt costume românești cari costau sute de floreni.

Și cum a putut să ajungă portul românesc în starea în care se află azi, când femeia română și azi în cea mai mare parte a rămas neștiutoare de carte — fără școală? (Va urma).

datul s'a născut, și cea din Frumoasa, unde defunctul fusese scurtă vreme co-operator.

Sierul a fost dus la biserica catedrală, unde după săvârșirea serviciului divin profesorul de teologie *Saghin* a rostit o cuvântare frumoasă, arătând în ea meritele decedatului și pierderea ce o îndură biserica gr. ort. română și neamul românesc prin trecerea atât de timpurie și neașteptată a fericitului în domnul la cele eterne, pe care întreg poporul din Bucovina îl deplânge, ca pe unul dintre cei mai ilustri fii ai săi.

Cortegiul a pornit apoi spre cimiter, unde s'au rostit mai multe vorbiri, în cari s'au scos de nou la iveală meritele decedatului, câștigate pentru neam și biserică.

A vorbit profesorul universitar Dr. Kozak, în numele universității al cărei profesor și ales rector era decedatul, apoi alții. După ce au terminat toți cu vorbiri, s'a citit ultima rugăciune, s'a cântat în voci pomenirea lui și sierul a fost băgat în mormânt.

Fieci decedatului țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Dela „Asociațiune“.

Adunarea generală a „Asociațiunii“ se ține anul acesta în Bistrița, în 21 și 22 Septembrie nou. Comitetul central a lansat în scopul întrunirii ei, următoarea

Convocare.

În senzul §§-lor 23 și 26 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă la

Adunarea generală ordinară

în Bistrița, în zilele de 21 și 22 Septembrie st. n. 1907.

Programul adunării este:

Sedința I.

Sâmbătă, la 21 Septembrie st. n. la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
 - a) examinarea raportului general;
 - b) cenzurarea socotelilor anului 1906 și a proiectului de buget pe anul 1908;
 - c) înscrierea membrilor.
5. Prezentarea eventualelor propuneri. *)

Sedința II.

Duminică, la 22 Septembrie st. n. la orele 10 a. m.

1. Rapoartele comisiunilor.
 2. Alegerea comitetului central, a președintelui și a vicepreședintelui.
 3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1908.
 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 5. Închiderea adunării generale.
- La orele 4 d. a. ședința festivă a secțiunilor științifice-literare și conferințe publice, ținute de domnii Grig. Pletosu și Octavian Goga.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 24—26 August 1907.

Iosif Sterca Șuluțu m. p.

președinte.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.

secretar.

*) Eventualele propuneri au să fie prezentate în scris președintelui Asociațiunii (în Sibiu, strada Morii Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Din România.

Circularul prefectului Brânzeu.

În fruntea județului Argeș e pus ca prefect domnul *Nicolae Brânzeu*, fost profesor și avocat în România, un compatriot al nostru din apropierea Blajului și absolvent al școalelor medii și al teologiei din Blaj. E primul caz, că unul dela noi a fost încredințat din partea guvernului român cu conducerea administrativă a unui județ întreg.

Și dl Brânzeu ține să justifice pe deplin onoarea ce i-s'a făcut și încrederea ce i-s'a dat, pentru că activitatea și-a început-o cu un circular foarte important, adresat subalternilor săi, primarilor, notarilor și celorlalți funcționari administrativi. Dacă se va purta de grije, ca cele cuprinse în circular să fie și împlinite cu conștiințiozitate, apoi o eră nouă se va deschide în România pe seama administrației, de un renume nu prea frumos. Părțile mai însemnate ale acestui circular sunt următoarele:

„Înainte de toate să observați și să aplicați cu sinceritate legile țării față de toată lumea. În aplicarea legilor să nu țineți seamă de nici o considerație politică. În administrarea comunei să nu țineți seamă nici de starea socială sau materială a aceluia care vă face vr'o plângere.

Îndatorez și impun secretarilor comunali să fie cât mai esacți în îndeplinirea datoriei lor, având să stea la primărie în toate zilele de la orele 8—12 și de la 2—6.

De asemenea nici primarii să nu lipească fără cauză binecuvântată dela primărie, și în fiecare Joi dela orele 7 până la 11 a. m. să primească personal plângerile sătenilor și să le dea sfaturile necesare. Tot astfel primarul e obligat ca în fiecare Duminică și în fiecare sârbătoare — după judecarea proceselor sorocite la judecătoria comunală, — să asculte cel puțin câte o oră cererile verbale sau în scris ale sătenilor, dându-le de îndată deslegarea cuvenită, conform legii.

În mai multe comune au intervenit între proprietari sau arăndași și între săteni, contracte sau tocmele agricole. Dnii primari să fie cu mare băgare de seamă la executarea acestor tocmele, ca să nu aibă cuvânt de plângere nici una din părțile contractate. Mai ales să fie primarii atenți la dejmuire, ca să se facă la timp, și când proprietarul ori arăndașul nu ar voi sau nu ar putea să o facă, atunci să o facă dâșii din oficiu, după cum prescrie legea și la timpul arătat în lege, cu dreptate și cuvință, fără a atinge dreptul sau interesul cuiva.

În unele comune rurale s'au stabilit străini de țară sau de neamul nostru, cu învoirea consiliilor comunale. Aceștia să fie apărați de ori ce atingere a drepturilor lor, dar să fie supravegheați de aproape pentru a nu se face uneltiri contra ordinei și liniștii publice.

Ori-ce funcționar, care se va dovedi că mai cere s'au că primește bacșuri ori dăruri pentru un serviciu datorit legalmente, îl voiu destitui și îl voiu da judecării conform art. 244 c. p. pentru a-și lua pedeapsa cuvenită.

Fiindcă în curând începe anul școlar, ordon primarilor, să se îngrijească, ca școala statului să fie bine curățită, reparată și înzestrată cu tot mobilierul școlar și deschisă la timp.

În multe sate mai sunt încă școale vechi și neîncăpătoare. Voiu sărijini din toate puterile, ca acele școli să fie îndreptate ori clădite din nou. Aștept însă și dela inițiativa învățătorilor, preoților și primarilor să facă ceva spre acest scop, arătându-și cel puțin părerea, cum am putea mai ușor să avem și în acele sate școale, cum cere legea și folosul obștesc. Am aflat cu durere, că unele clădiri școlare începute în anii din urmă au rămas neterminate, fie din cauză, că nu au ajuns banii strănși pentru săvârșirea lucrării, fie din cauză că acei bani au fost mâncați de unii primari sau percepatori.

Aștept rapoarte detaliate asupra acestor rușinoase cazuri și ne vom da toată

silința, ca comuna să-și redobândească banii, iar cei vinovați să-și ia pedeapsa.

În unele sate s'au produs turburări din pricină, că sătenii nu au avut cui să-și spună plângerile și chiar dacă au găsit cui să le spună, nu au fost ascultați și nevoile lor cercetate. Avem toată bunăvoința și răbdarea de a asculta plângerile întemeiate ale tuturor și a le satisface în limitele legii și puterii noastre. De aceea, vrem să cunoaștem pe cât posibil chiar personal toate plângerile îndreptate în contra hatărurilor, a nedreptăților, a neglijențelor sau a abaterilor de la lege, sau de la datorie a oricărui primar, secretar, învățător, preot sau alt funcționar din tot cuprinsul județului.

Acestea sunt punctele principale și normele după cari se va conduce noul prefect al județului Argeș. Orice om de bine nu poate de cât să-l secondeze în frumoasa sarcină ce și-a luat.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Prin aceasta convoc conferința ordinară a preoției din acest tract, ce se va ține în Biertan, la 16/29 Septembrie a. c. și la carea sunt obligați a participa în reverenți toți preoții.

Programa:

1. Serviciu divin la orele 8 a. m. prin parohii: Vasile Isailă, Ioan Mircea și Ioan Dragolea.
 2. Predică rostită de parohul Zacheiu Sas.
 3. După eșirea din biserică, vizitarea cancelariei și arhivului parohial.
 4. La orele 11 a. m. deschiderea ședinței prin prezidiu.
 5. Constituirea biroului conferinței și apelul nominal.
 6. Discuție asupra modului săvârșirii sf. liturgii și asupra predicii.
 7. Tema designată de Ven. Consistor: „Îndatoririle preotului față de școala confesională, a cărei director este, și cauzele, cari împiedică o înaintare mai vădită pe terenul școlar“, lucrată de parohii: Ioan Marian și George Iacob.
 8. Comunicări oficiale.
 9. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea rapoartelor intrafe dela singurității parohii, despre mersul afacerilor în parohie, despre eventualele fonduri înființate etc. etc.
 10. Propuneri.
 11. Statorirea locului întrunirii conferinței proxime și a obiectelor de pertractat.
- Mediaș, 25 August 1907.

Romul Mircea
protopresbiter.

NOUȚĂȚI.

I. P. S. Sa Metropolitul-Primat al României, care a stat două luni la băile din Hall, apoi a călătorit prin Elveția și a stat câteva zile și în Baden-Baden, iar în urmă a vizitat valea Rinului, a fost așteptat pe 26 August v. eri, Duminică, la București, unde clerul s'a pregătit să-i facă o manifestație de simpatie, dat fiind, că I. P. S. Sa tocmai eri a împlinit anul al 78-lea al etății.

† Iosif Vulcan, cunoscutul scriitor român, membru ordinar al „Academiei Române“ din București, președinte al societății pentru crearea unui fond de teatru român, membru ordinar al secțiunii literare a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, membru corespondent al societății maghiare kistaludyane, etc. etc. a decedat eri, Duminică dimineața, în Oradea-mare, în etate de 66 ani, după lungi suferințe. Până la finea anului trecut a redactat revista literară „Familia“, cu o viață de peste 40 de ani, și a dat literaturii române multe opere, cetite cu plăcere la timpul său. A scris și câteva piese teatrale. Împărțea simțitorilor cu multă părere de rău trecerea sa la cele eterne. Îl deplânge neconsolat soția și număratoarele rudeni. Inmormântarea i-se face mâine, Marți, la orele zece e. O. dihnească în pace!

Secretar metropolitane a fost ales în ședința din 3 Septembrie a consistoriului metropolitane domnul *Nicolae Zigre*, avocat în Oradea-mare și secretar al consistoriului din Oradea-mare.

La „Academia Română“ din București s'a ținut Vinerea trecută prima ședință după vacanță. Ședințele se vor continua până la Crăciun, anunțându-se din vreme cele publice.

Procesul nostru. Pertrac-tarea finală în procesul de presă intentat domnului T. V. Păcățian, redactorul ziarului nostru, e pusă pe 20 Septembrie nou, oarele 8 dimineata. Se va ținea la curtea cu jurați din Cluj. Apărarea o va face dl Dr. Iuliu Pordea, distinsul avocat din Cluj.

La seminarul central din Bucu-rești se ține curs cu învățătorii dela sate, pentru ai instrui a bue în cântările biseri-cești și în muzica vocaia, în scopul, ca să formeze coruri țărănești pe sate, și să cânte în biserici.

Distincție. Dl. D. Chiriac, directorul societății de muzică din București „Oar-men“ a fost decorat cu ordinul „Coroana României“ în gradul de oficer.

Ziarul „Românul“ ce apare în Cle-veland (America) va fi redactat de aici în-colo sub conducerea dlui Vasile E. Moldo-*van*, fost redactor la „Lupta“ din Buda-*pesta*.

Concurs la „Academia Română“. În ziua de 10 Septembrie v. a. c. se va ținea la „Academia Română“, concurs pen-tru acordarea a 16 burse la institutul „Oteteleșan“ dela Măgurele. S'au înscris 70 eleve, dintre cari 63 din țară, iar 7 dela noi.

Emigrările. În comitatul Torontal s'a scos până în August 18.648 pasapoarte aproape fiecare pentru 3 persoane, mare parte pentru America. Și aceasta se în-tâmplă în Torontal, Cănaul Ungariei, țara latifundiilor cu pământ bogat și ro-ditor.

Maiestatea Sa se supune vecinării. În Viena grasează boala primejdioasă nu-mită *bubele negre* în așa măsură, că șco-a-lele nici nu s'au deschis, ci deschiderea lor a fost amânată până la 1 Octomvrie. La sfaturile medicilor, Maiestatea Sa Mo-narhul, care se află acum la manevre, s'a decis, că înainte de a merge la Viena se va supune vaccinării, pentru a nu cădea în boala aceasta urată, care de altcum după știrile ultime venite dela Viena e în apunere.

Coroane eterne. În amintirea repo-satului Zaharie Moga, fronzelar, la fondul „Văduvelor și orfanilor“ s'au mai făcut ur-mătoarele dăruiri: Nic. Roman, Ioan Pă-rău, George Bendorfean, fiecare 60 fileri, Ioan Petrascu, Emil Vintilă, Vasile Ban, fiecare câte 50 fil., Mihăilcan, Ioan Baci, G. Trifan, N. N., fiecare câte 30 fil., Nic. Coman, Suciu, Iul. Salamon, Axente, G. Mohan, Pinciu, Val. D. Poponea, Simtion, Stoica, Talmăcian, Roșca, Ioan Dușe, Nic. Pop, croitor, Boldor, I. Miga, A. Bozo, N. Costea, Emil Rozor, An. Balomiri, G. Șoimu, P. Peteanu, Eft. Grusea, Candid Francu, Nic. Simtion, fiecare câte 20 fil. și St. Duca, cul. tip. 31 bani.

Parohul Ioan Banciu din Viștea-su-perioară dăruiește în amintirea părinților repotați Samoilă și Maria Banciu și anume fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, 2 cor. și fondului „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace“ 2 cor.

Din Ghijasa-inferioară ni-se scrie: „La înzistinta parohului Nicolau Pandrea, a dlui notar cercual Ioan Bendorfean și a dlui învățător Nicolae Suma, comitetul comunal a decis în unanimitate ca pe viitor în Dumineci și sârbători crășma să fie încluiată și s'a interzis crășmariului a mai vinde în acele zile poporului ori ce beuturi spirituoase“.

Biserica maghiară greco-orientală. Cetim în „Tribuna“ că la proxima sedință a congregației comitatului Arad se va discuta chestia înființării bisericii greco-orientale maghiare. Autoritățile comitatu-lui Arad au primit rescriptul comitatului Csongrad, care se adresează parlamentu-lui, ca să aducă lege privitoare la orga-nizarea bisericii naționale greco-orientale, sub conducerea unei episcopii. Adresa face amintire și de o metropolie maghiară gr. or. independentă.

Dar pentru biserică. Dl Nicolae Dobre, paroh gr. or. în Hendorf cu soția sa Maria născ. Sandru au donat bisericeii noastre gr. or. din Teina 200 (două sute) coroane, pentru care faptă în numele co-mitetului parohial și pe calea aceasta venim a mulțami sus numiților donatori, rugând pe bunul Dumnezeu să le răsplă-tească nobila faptă, dăruindu-le zile multe și fericite. Teina, în 20 August 1907. Ioan Z. Hănteu, episcop I. Nicolae Brânduș, învățător și prez. com. par.

† B. P. Hașdeu, marele învățat român, istoric și filolog, a decedat Sâmbătă la amezai în Câmpina (Ro-mânia) în etate de 71 ani, după o agonie de 5 ore.

Catastrofă. În Galizia, aproape de gara dela Bukacsovce, a deraiat un tren de persoane, îndesat de călători, dintre cari opt au rămas morți pe loc, vre-o douăzeci sunt grav răniți și vre-o sută s'au ales cu rane mai ușoare. Motivul deraierii încă nu s'a putut afla.

„Az Ujság“ e singura foaie cu adevărat independentă și obiectivă maghiară. Apare zilnic în Budapesta. Prețul 28 coroane la an, 14 coroane la jumătate an. Adresa: Budapest, VII Rákoczy-ut 54.

† Dr. Conrad Teutsch, avocatul casei săsești de păstrare din Sibiu, fost mai nainte fise al comitatului Sibiu, a decedat Sâmbătă, în Reichenhall, unde mersese pentru ași căuta de sănătate, în etate abia de 41 ani. Îl geleşte văduva cu doi copii și număroase rudeni, între cari și episcopul săsesc Dr. Fr. Teutsch, care i-a fost frate. A fost înmormântat în Rei-chenhall.

Congresul bisericeii săsești e con-vocat pe 26 Octomvrie n. la Sibiu. Cu ocaziunea întrunirii sale se va face și in-stalarea episcopului Dr. Frideric Teutsch, ales și întărit încă în primăvara anului acestuia. Între agendele congresului e pusă și urcarea salarelor pentru învăță-torii și preoții dela sate, apoi pentru pro-fesorii dela școalele medii săsești.

Dela Reuniunea română de mu-zică. Onorații membri ai Reuniunii ro-mâne de muzică din loc sunt rugați a par-ticipa la probele de cântări ce se vor începe *Mercuri, 11 Sept. seara la orele 6* în localul destinat spre acest scop. Fiind cu neputință a trimite lista tuturor P. T. membri, acestia sunt rugați a se privi prin aceasta de invitați și a participa în număr cât de mare posibil. *Comitetul Reuniunii.*

Un principe ca actor. Marele duce Constantin, vărul Țarului, are intențiunea se păsească iarăși pe bină. Încă înainte cu câțiva ani a tradus, dimpreună cu soția sa, — foarte talentată în arta dramatică — pe *Hamlet* în limba rusă, și marele duce a jucat rolul lui Hamlet, spre mirarea tut-tor. Acum a tradus piesa „*Quo vadis?*“ de Sienkiewicz și, dupăcum se anunță din Petersburg, va juca rolul principal.

Deraiare de tren. Trenul expres care avea să sosească Joi seara la Berlin, a deraiat între Strasburg și Rehfeld. Trenul a fost cuprins de flăcări. Mecanicul și opt călători au fost ușor răniți. Se presupune că a fost la mijloc un atentat anarhist contra unei persoane înalte ce avea să călătorească cu acest tren.

Cine suferă de reumă, podagră, astmă, ischias, sgârciuri în stomac, la inimă sau alte sgârciuri, de dureri de cap, de dinți și urechi, și a încercat multe remedii dar fără a obține crucea dublă electro-magnetică Nr. 86967 R. B. a lui Albert Müller, care la boalele sus numite are efect miraculos, dupăcum reese din scrisorile de mulțumită și recunoștință ce sosesc zilnic, dintre cari publicăm azi următoarea: „Stimătului domn Albert Müller în Budapesta V/27 Vadasz-utca 34. Crucea dublă electro magnetică sosită în săptămâna trecută s'a dovedit foarte cu efect. Durerea de cap îndărjită, de care suferia nevasta mea, a trecut, iar dispoziția i-a schimbat-o într'atăta, încât voia de lucru e mai mare decât odinioară. Boala aceasta nu a putut fi vindecată cu tratament medical de șase luni, cu aparatul electro-magnetic însă a fost delăturată. Primește deci adăncă mea mulțumită pentru invenția d-tale de utilitate publică. Îți fâgăduesc, că o voi recomanda tuturor cunoscu-ților mei. Cu stimă Schwartz Mark, învățător, Győr Szemre 19 Martie 1906“.

Anunț.

Cursurile „Școalei pentru economia și industria de casă, susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, se încep la 15 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii econo-mice cuprinde: a) învățământ practic: pre-gătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălatul și călcatul rufelor, con-fecționarea rufelor, etc.; b) învățământ teo-retic: economia de casă, contabilitatea, etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni se pot primi dela domni-șoara Alexandrina Teranu, Sibiu, strada Baier Nrul 1.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

Viață socială.

Teatru de diletanți — pentru Brad.

O ceată de tineri însuflețiți și de domnișoare idealiste de pe la Cohalm—Si-ghișoara a făcut în ziua de Sf. Marie o producțiune declamatorică-teatrală într'un pavilion de vară din Sighișoara. A suc-es splendid. Sala a fost plină. Inteli-gența din loc și jur ca și țărani din loc ascultau cu drag prestațiunile cari răsua-nau în dulcea noastră limbă de pe bina împodobită cu tot felul de covoare națio-nale pregătite de mâinile dibace ale țărân-celor noastre. Căci limba țî-e mai dulce atunci, când ți-o știi în primejdie, iar co-voarele naționale — din cari nu lipsește nici tricolorul, — cu cari improvizezi o bină, ți face o impresie de zeci de ori mai bună decât zdrențele jidovești, ce se văd de regulă cu atari ocațiuni. Ceice au pregătit bina mi-se scuza cu sfială, căci „alte celea n'au avut pentru decorare“. Nici nu trebuiesc alte celea, iubitorilor, — ceea ce voi ați făcut fi pot servi de pildă și celui mai distins teatru românesc.

Corul improvizat al tinerilor teologi, pedagogi și studenți ne-a desfătat cu câ-teva cântări potrivite. S'au cântat bu-căți de: Dima, Popoviciu, Ganea, Ionescu, Vidu etc. Dnul teolog de Arad Nicolae Suciu a predat cu multă măiestrie mono-logul comic „Achim Filăru“ al dlui A. P. Bănuțiu. Dl Suciu interpretează minunat felul de gândit, de vorbit și de lucrat al țărânului din jurul Cohalmului. A pro-dus mult haz cu monologul de altminteri tendențios moralizător. S'a jucat apoi piesa „Un leu și un zlot“, de Rosetti. Atât domni: N. Suciu, E. Ciulei, S. Ursu și C. Mihăilă, cât și dșoarele S. Ciulei, C. Mașteiu și A. Suciu au jucat cu price-pere. Rolurile au fost învățate bine, iar predarea foarte naturală. Astfel sperăm, că cu încetul vom pune și noi în picioare Thalia noastră mult dorită. Căci dese-le producțiuni de diletanți prepară în publi-cul românesc gustul pentru teatru.

S'au sorțit prin loterie, în pauză, două tablouri dăruite de dșoarele Șandru, în favorul gimnaziului din Brad. Venitul pe-trecerii a fost destinat aceluiași gimnaziu. E salutară mișcarea pornită în tineretul nostru pentru completarea numitului fo-cular de cultură. Adevărat, se încassează puțin dela atari petreceri, dar se popula-rizează ideea. Iar apoi „gutta cavat lapidem“, picătură cu picătură... Mișcarea e pornită la timp. Căci guvernul caută a paraliza mândrul nostru focal de cul-tură din Zarand prin școli de stat, în loc să-l sprijinească pentru completare. Sun-tem departe încă de puțința întrupării idealului nostru, dar avem nădejde, că fo-cul aprins în inimile tinere vor avea răs-unet la bătrâni, cari dacă se vor porni nimic nu-i va mai opri. Dumnezeu să ne ajute!

Concertul din Nasna.

(15/28 August 1907.)

Nizuința laudabilă a superiorilor Se-minariului Andreian de-a da elevilor și o cultură muzicală cât se poate mai bună, aduce roade însemnate nu numai din punct de vedere curat artistic, ci mai ales pentru folosul etnic național. Doina, cân-tecul românesc, este garanța existenței noastre ca neam, ceea ce a dovedit trecu-tul și va arăta încă și mai mult viitorul. De aceea producțiunile, concertele acestor tineri entuziasmați merită toată atențiunea, tot sprijinul Românilor noștri de pretu-tindenea.

A fost prea bună ideea dlui Ioan Bo-bletec de-a aranja o petrecere împreună cu concertul absolvenților de teologie din Sibiu în comuna Nasna, — o comună ai cărei locuitori sunt expuși mai mult in-fluiințelor străine, aflându-se în apropierea, în mijlocul celor mai înverșunați dușmani.

Nici n'a pregetat ziarul „Szabadság“ din M. Oșorheiu (nr. 191) a signala peri-colul ce amenință iatăreagă țara, — într'un articol cât se poate mai răutăcios. În el se atrage atențiunea autorităților politice asupra proiectatului „concert valah“, care este a se considera ca un atentat contra

statului. Se indignează autorul articolului pentru că au cutezat vecinii lor, năsnenii să facă invitațiile în limba valahă și în-treabă cum cutează „frații valahi“ să cânte românește? Scoate la iveală un punct foarte periculos din program, „Răsunsetul Ardealului“, în care se vorbește de „gloria și mărirea de odinioară a Valahilor arde-leni și despre cruzimea Maghiarilor“(!). Are teamă și de „declamare“, căci „de sigur un tânăr martir va declama faimoasa poe-zie a lui Vaida...“ Atrage deci atențiunea inspectorului școlar, să nu permită, ca acei tineri („nehány Dákóromániáért he-vű'ö suhano“) să infecteze inima poporu-lui în localul școlaii confesionale...

La astfel — și alte asemenea vorbe — nimeni nu se va dimita să dea răspuns.

Concertul s'a ținut fără a fi de față străjuitorii și fără leac de „atentat“.

Sala spațioasă a școlaii din Nasna, împodobită cu mult gust de dșoarele Bâr-san, Bobletec și Duca, se umpluse în cu-rând de oaspeți, cari așteptau nerăbdători să vadă și să asculte pe tinerii cari ve-niseră din mari depărtări, pentru a-și da concursul la reușita petrecerii. (Notăm cu întristare, că dl Alexandru Golea, din ve-cinătate, n'a venit să asculte producțiunea conșcolarilor săi).

Spre marea mirare a tuturor — pe bină se înfățișară numai cinci inși (ceilalți au fost împedecați a veni), ceea ce pro-duse o teamă oare-care în preoții prezenți mai ales, cari se îndoiu de reușită.

Teama a fost neîntemeiată. — Cei în număr de cinci (tenor I C. Mușlea, te-nor II I. Bobletec, bariton V. Bocșa, bas O. Costea și I. Triff) arătară publicului, că dispun de voci bine cultivate și știu învinge greutățile tehnice și dacă sunt numai câte unul la o voce.

Dintre cântări mai mult au plăcut „Hi, Hai, hai, murgule“ și „Marșul econo-milor“, cari au fost totodată și unele din-tre cele mai bine executate.

Dl Costea a interpretat apoi corect poesia „Moartea lui Fulger“ de Coșbuc și a știut să țină încordată atențiunea publi-cului până la sfârșitul piesei.

Bucuria pentru isbânda celor puțini s'a manifestat apoi și în jocurile frumoase românești, în petrecerea animată, ce a ți-nut până dimineata când ne părea rău că s'a sfârșit așa curând o plăcută con-venire românească, atât de succasă în mijlocul unei mări de străini.

Ospitalitatea rară și afabilitatea fami-liilor Bobletec (Nasna) și Bărsan (paroh în S. Crai) au dat bun prilej concertanți-lor a cunoaște dragostea și bucuria cu care a fost primită de toți venirea lor, ear cei ce au participat la petrecerea din Nasna, s'au depărtat cu o mângăere dulce în suflet, de carea nu-și pot da seama, și carea este — echoul doinei românești, vi-brarea celor mai duiioase acorduri!

Raportor.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“ vol. IV.

A apărut vol. IV din „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Româ-nilor de sub coroana ungară“, de Teodor V. Păcățian. În volumul acesta sunt publicate vorbirile deputaților ro-mâni rostite în dieta țării în sesiu-nea parlamentară din anii 1865—68, și e dată în întregime, după notele stenografice, discuția asupra legii de naționalități, votată la finea acestei sesiuni. La finea volumului e dată apoi și lista abonaților. Volumul are 864 pagini, formatul celorlalte vo-lume, și costă 10 cor. exemp. broșat, 12 coroane cel legat. Cu același preț se dau și celelalte volume anteri-oare. Comandate toate volumele deodată, se acordă, la cerere, înle-snire de plată, care se poate face în rate lunare. A se adresa autoru-lui publicațiunii, în Sibiu, (Nagy-szeben).

[261] 1-1

Licitațiune minuendă.

Comuna bisericască gr. or. rom. Cebea, protopresbiteratul Zandrului, comitatul Hunedoarei dă în întreprindere renovarea școlii conf. rom. din loc pe calea licitațiunei minuende, ce se va ținea Duminecă în 26 August st. v. la 2 oare p.m. în edificiul școlar din Cebea. Prețul de strigare este 3673 80 cor. observând, că comuna bisericască nu dă nici un fel de material.

Licitanții au să depună vadiu de 10% dela suma de strigare. Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial gr. or. rom. din Cebea.

Cebea, la 20 August 1907.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Jurca par. prez. com. par. Ioan Tisu notar. In absența Rev. Domn ppresbiter: **Petru Rimbaș** substituit.

[262] 1-2

Publicațiune

despre vânzare de lemne de foc.

In cancelaria comunală din Vorumloc în anul 1907 Septembrie 16, înainte de amiază la 11 ore, se dau spre vânzare 200 stânjini lemne de fag pentru foc, duse în stația dela Kiskapus, cu prețul strigării de stânjini 23 cor.

Vorumloc (com. Nagyküküllő) 4 Septembrie 1907.

AVIZ!

In Wachsmannsgasse Nrul 32 (Konradsche Wiese) se află de vânzare din mână liberă o casă, împreună cu grajd; 7 ani scutită de dare.

[252] 3-3

Sz. 3252—1907

[260] 1-2

Pályázati hirdmény.

A községy jegyző nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött sugági községy jegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni ohajtókat, hogy a minősítvényt, erkölcsi magaviseletet, eddig szolgálatot, életkort és nyelvismereteket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat nálam f. évi szeptember hó 28-ig nyújtsák be.

A román nyelvnek szóval és írásban való bírása feltétlenül szükséges.

Szászsebes, 1907 évi augusztus hó 31.

A h. főszolgabíró:
Putkovszky

Biblioteca religioasă
— a „Telegrafului Român” —

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.
2. Marele Mucenic George . . 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel . 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Impărați Constantin și Elena 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de **Simion Popescu**, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.

Prin **Librăria arhidiecezană din Sibiu** (Nagyszeben) se pot procura

sigile pentru oficii

parohiale, protoprezbiterale și alte oficii, cu prețul de 4 cor., cu cruce sau biserică în mijloc 5 cor. 40 fil., cu bramuri sau alte embleme 8 cor., plus porto postal 60 fil. cu ramburs 70 fil.

Tablouri istorice.

La **Librăria arhidiecezană** din Sibiu, (Nagyszeben) se află de vânzare următoarele: Asaltul redutei Grivița. Dumbrava roșie. Moartea lui Ștefan cel Mare. Bombardarea Vidinului. Ștefan cel Mare și aprodul Parice. Trecerea armatei române peste Dunăre la 20 August 1877. Principele Carol inspectând reduta Grivița. Jurământul boierilor înaintea lui Tudor la Cotroceni. Prinderea lui Tudor. Petru și Ioan Asan ridică steagul liberării. Grivița Nr. 1. Întâlnirea A. S. Domnitorului cu Osman Pașa după căderea Plevnei. Prețul fiecărui tablou 3 coroane. Ștefan Vodă cel bun și mare, 1 coroană.

Pentru domnii preoți!

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui **Anton Dreher A. G.**

în **Köbánya (Streinbruch)**

se recomandă cu înzistență **P. T. Public.**

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depozitul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 29—

Sibiu — Nagyszeben.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

Nr. 86967.

Nu e mijloc secret!

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tăituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârșciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prătesc cu mulțumire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i se retrimite banii. — Unde orice încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea **P. T. public** asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oșcios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja ieftinătatea crucei mele electro magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 8—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. [11] 3

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V/27, strada Vadász 34 colțul.

Dela **Librăria arhidiecezană**, Sibiu se pot procura următoarele cărți de curând apărute:

Basarabescu, Vulturii, nuvele, coroane 1-50.
Boteni, Casa din Muscel, nuvele și schițe, 1-50.
Brătescu - Voinești, In lumea dreptății, nuvele. 1-50.

Caraivan, La șezătoare, schițe și nuvele, 1-50.
Daute, Divina comedie, Infernul, 3 50.
Dulfu, Isprăvile lui Păcală, ed. II, 1-75.

Dunăreanu, Chinuiții, nuvele, 1-50.
Eminescu, Geniu pastiu, roman, ed. II, 2—.
— Poezii, ed. X, 1-50.

Goethe, Faust, trad. de I. Gorun, 3—.
Iorga, Prin Bulgaria la Constantinopol, 2 50.
Lovinescu, Nuvele, 1-80.

Nădejde, Părinții și copiii, roman, 3 —.
— Dușmanii reformei învățământului în fața pedagogiei moderne, 1—.

Sadoveanu, Mormântul unui copil nuvele, 2—.
— La noi în Vișoara, nuvele, 2—.

Sandu-Aldea, Două neamuri, roman, 1-50.
Ureche, In Bucegi, 1-50.

Biblioteca pentru toți completă.

Deasemenea și următoarele compozițiuni muzicale, de A. Bena:

Serenadă, cor mixt, —50.

Flori de nufăr, cor bărbătesc, 1—.

Suspinarea, „ „ —50.

La bere, „ „ —60.

La vin, „ „ —60.

Cântec popular (Mori mândro), cor bărbătesc, —50.

Sum vânător, cor bărbătesc, —50.

Era o sară lină, „ „ —50.

Serenadă, „ „ —50.

Românul, „ „ —20.

Eu mă duc codrul rămâne, cor bărbătesc, —50.

Toast cor bărbătesc, —50.

Imn religios „ „ —50.

Haideți feciori, solo bas, cor bărbătesc, —50.

La fântână, cor bărbătesc, —50.

Pre tine te laudăm, cor mixt, —80.

La fântână, cor mixt, —80.

Sboar'al nopții negru flutur, romanță pentru voce și piano, 1-50.

Prin **Librăria arhidiecezană** se pot procura diferite

ornate bisericesti

mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3—
Treptele formale ale învățământului

(Ediția a doua) 1-60

Povești pentru anul prim-școlar (lec-

țiuni după treptele formale) Ed. II „ 2—

Carte de citire a II a —50

Noul Abecdar —40

Călușu noului Abecdar —20

Dr. Daniil P. Barcianu. Vieța și ac-

tivitatea lui —50

Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

„VICTORIA”, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII.
SOCIETATE PE ACȚII. Fondată la a. 1887.

Centrala în Arad, calea Arhiducelui Iosif Nr. 2 (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar . . . 1.200.000— Cor. || Depuneri spre fructific. 6.000.000— Cor.
Fond de rezervă . . . 900.000— Cor. || Circulațiunea anuală . 150.000.000— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% int.,— iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de int. o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii coroane, după starea casei, se plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

[256] 2-4